

Ympäristölupa eläinsuojalle, Kaustinen Jouni ja Päivi

1. Asia

Päätös ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaisesta ympäristöluvasta eläinsuojan toimintaan.

Hakemus koskee eläinsuojan toimintaa Kaustisen kunnan Kaustin kylässä tilalla Kaustinen 236–401–11–123.

2. Hakija

Kaustinen Jouni ja Päivi, Kaussentie 19, 69600 Kaustinen

Y-tunnus: 2584024–1

Tilatunnus: 236041820

Eläinsuoja sijaitsee osoitteessa Kaussentie 19, 69600 Kaustinen

Eläinsuojan karttakoordinaatit P:7052603 I: 335080

Tilan omistaa Kaustinen Jouni ja Päivi

3. Hakemuksen käsittelemisen peruste ja viranomaisen toimivalta

Lain ympäristönsuojelulain muuttamisesta (1166/2018) liitteen 4 kohdan 5) mukaan eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 ja alle 300 lypsylehmälle, on ilmoitusvelvollinen.

Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaan eläinsuoja, jonka eläinyksikkö on 2007 ja eläinsuojan yhteyteen rakennetaan lietesäiliö, vähimmäisetäisyys häiriintyviin kohteisiin on 350 metriä. Lähin häiriintyvä kohde on naapurin asuinrakennus 130 metrin etäisyydellä sekä toisen naapurin asuinrakennus 150 metrin etäisyydellä. Näin ollen asiaa ei voida ratkaista ilmoitusmenettelyllä, vaan asia käsitellään ympäristöluvalla ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaisesti, koska toiminnasta voi tulla Naapuruussuhdelain (26/1920) 17 §:n mukaista haittaa.

Eläinsuoja, eläinsuojan laajennus ja ympärivuotisesti ulkona kasvatettavien eläinten eläinsuoja on sijoitettava vähintään 50 metrin etäisyydellä vesistöstä.

Ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 1166/2018) 22 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee hakemusta. Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta, joka on hallintosäännössä siirtänyt toimivaltaansa viranhaltijalleen ympäristötarkastajalle.

4. Hakemuksen vireilletulo

Ilmoitus on tullut vireille 14.3.2025.

5. Alueen kaavoitus ja ympäristöolosuhteet

Tilan alueella on voimassa keskustan osayleiskaava. Tilakeskuksen alueella kaavamerkintä on AM (maatilojen talouskeskusten alue) ranta-alue sekä MA (maisemallisesti arvokas peltoalue).

Tilakeskus sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle Kaussenkankaalle, noin 1,5 kilometrin päähän Kaustisen taajamasta pohjoisluoteeseen.

Tilakeskus sijaitsee Perhojen vesihoitoalueella, Kaustisen alueella (49.023). Lähimpään vesistöön, Perhojokeen, on laajennusosasta noin 60 metriä. Perhojen ekologista tilaa on arvoitu viimeisimmässä vesienhoidon luokitusesityksessä tyydyttäväksi.

Kaustisen tilan eläinsuoja tai pellot eivät sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Tilakeskuksen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita tai Natura-alueita.

6. Toiminnan kuvaus

Kaustisen tilalla tuotetaan maitoa. Tilalla on tarkoitus rakentaa uusi eläinsuoja 131 lypsylehmälle. Tilan vanhaan navettarakennukseen jää 20 lypsylehmää, 45 hiehoa, 30 lehmävasikkaa 6–12 kk ja 30 vasikkaa alle 6 kk. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa 2025–2026.

Eläinsuoja on pääosin lietelantajärjestelmällä. Lietettä syntyy 143 lypsylehmällä, 45 hieholla ja 30 nuorkarjalla laskennallisesti 12 kuukauden aikana 4015,5 m³. Hiehojen laiduntaminen on huomioitu lietemääriä laskettaessa. Uudessa navetassa muodostuva liete pumpataan eläinsuojan yhteyteen rakennettavaan lietesäiliöön. Tilalla on lisäksi käytössä vanhan navetan lietesäiliöt sekä naapurikiinteistöllä kolme lietesäiliötä. Lietesäiliöiden yhteistilavuus on 9400 m³. Lietelantaa, sadevesiä, puristenesteitä ja maitohuoneen pesuvesiä ym. syntyy laskennallisesti 12 kuukauden aikana 4335 m³. Tilakeskuksen yhteydessä on 135 m³ kattamaton kuivalantala. Uuteen navettaan rakennettavan sairias- ja poikimakarsinan pinta-ala on 107,6 m². Tämä alue on 60 cm syvä lantakäytävästä ja tyhjennetään 4 kertaa vuodessa. Näin ollen kuivalantaa syntyy poikimakarsinasta 285,24 m³ 12 kuukauden aikana. Kuivikkeena käytetään olkea ja turvetta. Laskennallisesti kuivikelantaa syntyy 12 kuukauden aikana vanhassa navetassa 183 m³. Tilakeskuksella on 135 m³ kuivalantala. Osa lannasta separoidaan, separoitu lanta varastoidaan 240 m³ reunallisella betonilaatalla. Laskennallisesti tilalla on riittävästi lannanvarastointitilavuutta ilmoitetuille eläinmäärille.

Liete ja kuivikelanta levitetään peltoon sijoittamalla multaimella. Laskennallinen lannanlevitysalan tarve on 141,48 ha. Eläinsuoja käytössä on tällä hetkellä lannanlevitysalaa 153 ha. Lannanlevitysala on laskennallisesti riittävä.

Lannanlevitys tapahtuu pääosin viikkojen 19–27 aikana. Pilaantuneet rehut levitetään lannoitteeksi pelloille kuivalantalan kautta.

Hiehoja laidunnetaan 4 kuukautta vuodessa. Laidun ei rajoitu vesistöön. Laitumella ei ole pysyvää ruokintapaikkaa. Laitumella on siirrettävä ruokintapaikka. Eläimet juovat siirrettävästä juoma-altaasta.

Rehua tehdään esikuivattuna laakasiiloon 2700 tonnia ja pyöröpaaleina 300 tonnia vuodessa. Puristenesteet johdetaan laakasiiloista erilliseen umpikaivoon. Puristeneste käytetään lietteen mukana pellolla lannoitteena.

Vesi tulee Kaustisen kunnan vesijohtoverkosta. Vedenkulutus on noin 8 m³/vrk.

Tilalla on 1 polttoainesäiliö, jonka tilavuus on 1,9 m³. Polttoainesäiliö on sijoitettu betonilaatalle ja varustettu lukituksella. Muut öljytuotteet säilytetään lämpimässä varastointitilassa. Lannoitteet 25 t/vuodessa säilytetään kiinteissä suursäkeissä murskepohjilla pressuilla peitettynä. Kasvinsuojeluaineita ei varastoida vaan hankitaan tarpeen mukaan. Eläinten lääkkeet säilytetään navetassa jääkaapissa. Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet ja desinfiointiaineet säilytetään navetassa.

Tilalla muodostuu 250 kg/v sekajätettä (jäteastia, Ab Ekorosk Oy), maatalousmuoveja 2000 kg/v (maatalousmuovinkeräys), jäteöljyä 200 kg/v (korjaamo/L&T vaarallisen aineen keräys), muut öljyiset tuotteet 10 kg/v (hyötyjäteasema) sekä akut ja paristot 5 kg/a (hyötyjäteasema). Pilaantunut rehu 2 t/a varastoidaan kuivalantalanaan ja hyödynnetään lannoitteena pelloilla. Kuolleet eläimet varastoidaan peitettynä suojaisassa paikassa siihen asti, että ne noudatetaan raatokeräilyyn Honkajoelle.

Maitohuoneen pesuvesiä ja muita jätevesiä tulee eläinsuojasta yhteensä noin 160 m³. Nämä jätevedet johdetaan lietesäiliöön. Eläinsuojan wc-vedet 2 m³/v johdetaan umpisäiliöön, josta ne toimitetaan luvanvaraiselle puhdistamolle.

Hakija on arvioinut, että eläinsuoja ei tule kovinkaan suuresti lisäämään hajuhaittaa alueella, sillä lähellä on jo toinen eläinsuoja. Lietteen varastointimäärä ei alueella lisäännä. Myöskään meluhaitta ei alueella olennaisesti lisäännä kuin hieman lisääntyneen konetyön vuoksi. Ravinnekuormitusta vähennetään käyttämällä lietteenlevityksessä multaaajaa.

Hakija on esittänyt toiminnan ympäristötarkkailun osalta, että eläinsuojarakennuksen ja lantavarastojen kuntoa tarkkaillaan sekä seurataan jätevesijärjestelmän toimivuutta. Uuteen navettaan tulee hälytínjärjestelmä.

Hakijan mukaan parasta käyttökelpoista tekniikka ovat hajuhaittojen vähentäminen valuttamalla lanta suoraan lietekaivoon, ruokinnan suorittaminen apevaunulla sekä eläinten viilennyspuhallus. Lietesäiliöt ovat luonnollisella kuorettumalla, jolloin hajuhaitat pienenevät. Lisäksi lietealtaissa on kelluva turvekate, joka estää hajuja.

7. Hakemuksen käsittely

7.1 Kuulutus Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Kaustisen kunnan verkkosivuilla 18.3–17.4.2025. Myös hakemusasiakirjat olivat edellä mainittuna aikana nähtävillä Kaustisen kunnan teknisessä toimessa. Kuulutuksesta on lisäksi annettu tieto erikseen niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee (eläinsuojan vaikutusalue 600 metriä).

7.2 Lausunnot Ilmoituksesta pyydettiin lausunto ympäristönsuojelulain 42 § kohdan 2) mukaisesti sijaintikunnan terveydensuojeluviranomaiselta sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto 15.4.2025:
Pihaton sijoituessa ilmoituksen mukaiselle paikalle tulee varmistua, ettei sijoittelu ole yleiskaavan vastainen, eikä toiminnasta ole Perhonjoen veden laadulle haittaa esim. liikalaidunnuksesta aiheutuvan eroosion tai lietesäiliön vuotojen seurauksena. Suositellaan että hajupäästöjen hillitsemiseksi käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa, kuten lietelannan jäähdytystä, millä sekä hajuja saadaan vähennettyä, että kerättyä lämpöenergiaa voidaan hyödyntää lämmitykseen.

Toiminnassa tulee huomioida naapurusto ja ylläpitää siisteyttä sekä torjua haittaeläimiä. Ihmisperäiset wc-jätevedet tulee toimittaa tätä toimintaa varten rekisteröidyn jätekuljettajan kautta jätevedenpuhdistamolle.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus 16.4.2025

Tilan nykyinen eläinmäärä on 56 lypsylehmää, 20 hiehoa, 15 vasikkaa (6–12 kk) ja 15 vasikkaa (alle 6 kk). Tilalle on tarkoitus rakentaa uusi lypsylehmänavetta. Laajennuksen jälkeen tilan eläinmäärä on 155 lypsylehmää, 45 hiehoa, 30 vasikkaa (6–12 kk) ja 30 vasikkaa (alle 6 kk). Tilan eläinyksikkömäärä on tällä hetkellä 761,3 eläinyksikköä ja laajennuksen jälkeen 2007 eläinyksikköä, jolloin laajennus on noin 2,6-kertainen.

Tilan lannankäsittely toimii lietelannalla lukuun ottamatta 12 lypsylehmää ja 30 vasikkaa (alle 6 kk), joiden lannankäsittely on kuivikelannalla. Laajennuksen yhteydessä tilalle rakennetaan uusi 2 500 m³:n kokoinen lietesäiliö. Ennestään tilalla on yksi 1 200 m³:n lietesäiliö ja vuokralla naapurissa 1 500 m³:n lietesäiliö. Kaikkien lietesäiliöiden katteena on luonnollinen kuorettuma. Kuivalantaa varten tilalla on 135 m³:n kokoinen kuivalantala.

Lähimmät naapureiden asuinrakennukset sijaitsevat rakennettavasta lypsykarjanavetasta asemapiirroksen ja karttatarkastelun perusteella noin 128 metriä länsi-luoteeseen ja noin 159 metriä lounaaseen ja noin 205 metrin etäisyydellä etelään. Lisäksi noin 300–350 metrin etäisyydellä on useita asuinrakennuksia. Perhonjokeen on etäisyyttä rakennettavasta navetasta ja lietesäiliöstä noin 68 metriä. Jokivarressa noin 45 metrin etäisyydellä sijaitsee vapaa-ajan rakennus. Etäisyyttä lietesäiliöstä lähimpään naapurin asuinrakennukseen on noin 172 metriä.

Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaan 1650–2089 eläinyksikön kokaisen nautojen eläinsuojan vähimmäisetäisyyden häiriintyvään kohteeseen, kun lietelantalat on katettu kuorettumalla, tulee olla 350 metriä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että koska laajennus on yli 2,5-kertainen olemassa olevaan tilanteeseen nähden, ei poikkeusta vähimmäisetäisyydestä voida käsitellä, vaan toiminnan laajentaminen tulee käsitellä ympäristölupamenettelyssä. Yli 2,5-kertainen laajennus on oikeuskäytännössä useimmiten katsottu uutta vastaavaksi toiminnaksi etenkin, kun häiriintyviä kohteita on lähietäisyydellä.

Lähietäisyydellä on useita asuinrakennuksia ja ympäristölupamenettelyssä tulee huomioida, että naapureille ei aiheudu hankkeesta kohtuutonta raskautta. Ilmoitusmenettelyn vähimmäisetäisyydet eivät sido ympäristölupamenettelyssä, mutta asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista liitteen 1 mukaiset etäisyydet perustuvat viimeisimpään tutkittuun tietoon eläinsuojien hajuhaitoista ja niitä voi käyttää ohjeellisina myös ympäristölupamenettelyssä. Hajuja vähentävillä tekniikoilla voidaan myös helpottaa uuden eläinsuojan sijoittamista lähemmäs naapureita.

7.3 Muistutukset ja mielipiteet

Määräaikaan mennessä on saapunut yksi muistutus

Toivomme maalaismaisemointiin kiinnitettäisiin huomiota myös takapihalla. Tällä hetkellä työkoneet ja heinäpaalit yms. näkyvät epäsiististi. Voisiko näkymää suojata, peittää esim. kuusi-aidalla tai pensaila.

8. Päätös

Kaustisen kunnan ympäristötarkastaja myöntää Kaustinen Jouni ja Päiville ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaisen ympäristöluvan eläinsuojan toimintaan Kaustisen kunnan Kaustin kylässä tilalla Kaustinen (236–401–11–123).

Päätöksen saajan on noudatettava toiminnassaan hakemuksessa ja sen liitteissä esittämiään tietoja ja tässä päätöksessä annettuja määräyksiä.

9. Määräykset

- 9.1 Eläinsuojissa voidaan pitää enintään 155 lypsylehmää, 45 hiehoa, 30 lehmävasikkaa 6–12 kk ja 30 vasikkaa alle 6 kk, yhteensä 2007 eläinyksikköä. Eläimet tulee sijoittaa hakemuksen mukaisesti uuteen ja vanhaan navettaan. Eläinpaikkojen ikäjakaumaa voidaan muuttaa edellyttäen, ettei lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai ympäristövaikutuksia. Mikäli tilalla tulee tarve pitää muita kuin lypsylehmiä tai eläinmäärä muuttuu muutoin olennaisesti, tulee tästä olla yhteydessä luvan valvojaan mahdollisen ympäristöluvan muutostarpeen arvioimiseksi.

Perustelut: Hakemus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti (155 lypsylehmää, 45 hiehoa, 30 vasikkaa 6–12 kk ja 30 alle 6 kk) 2007 eläinyksikköä. Mikäli tilalla on tarve pitää myös muita kuin lypsylehmiä tai eläinmäärä muuttuu olennaisesti, tulee tästä olla yhteydessä luvan valvojaan päätöksen mahdollisen muutostarpeen vuoksi. (YSL 52 §)

- 9.2. Lantavarastojen tulee riittää 12 kuukauden aikana kertyvän lantamäärän varastointiin. Luvan saajalla on oltava jatkuvasti hallinnassaan eläinten lannantuottoa vastaava määrä lannan varastointiin soveltuvaa varastotilavuutta.

Perustelut: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Varastotilavuudessa on otettava huomioon eläinsuojan pesuvedet ja avoimiin säiliöihin kertyvät sadevedet. Lietelantaa, sadevesiä, puristenesteitä ja maitohuoneen pesuvesiä ym. syntyy laskennallisesti 12 kuukauden aikana 4335 m³ ja kuivalantaa syntyy laskennallisesti 183 m³ 12 kuukauden aikana. Hakijan käytössä on lietesäiliöiden (6 kpl, yhteensä 9400 m³) ja kuivalannalle olemassa oleva lantala (240 m³) laskennallisesti riittävästi varastointitilavuutta 12 kk:n ajaksi luvan mukaiselle maksimieläinmäärälle. (YSL 7-8, 16–17, 52 §, VNA 1250/2014 5 §)

- 9.3. Eläinsuojien rakenteet tulee ylläpitää vesitiiviinä siten, etteivät lanta ja muut siellä muodostuvat nesteet pääse valumaan pohjaveteen ja muualle ympäristöön. Rakenteet on pidettävä kunnossa ja tarkastettava vuosittain. Rakenteiden ja laitteiden on oltava sellaisia, ettei lannan siirtojen ja kuljetuksen aikana pääse tapahtumaan vuotoja. Mahdolliset vuodot on siistittävä.

Tilan yhteydessä olevat lietesäiliöt tulee kattaa kelluvalla katteella. Kelluvaksi katteeksi hyväksytään nesteen pinnalla jatkuvasti vähintään 10 cm kerroksena olevaa tasaisesti levitettyä katetta, kuten turvetta, kevytsoraa, polyesterirakeita tai -soraa tai muuta vastaavaa irtomateriaalia tai kelluvaa levymäistä katetta.

Perustelut: Tiiviit rakenteet ja lannan kuljetus asianmukaisin laittein estävät lannan ja muiden jätevesien pääsyn maaperään ja pohjaveteen sekä ympäristön likaantumisen. Vuosittaisilla tarkastuksilla varmistetaan rakenteiden kunto ja mahdolliset vauriot havaitaan ja korjataan mahdollisimman nopeasti. Tilakeskuksen yhteydessä olevat lietesäiliöt on määrätty katettavaksi kelluvalla katteella lietelannan varastoinnista syntyvien hajuhaittojen vähentämiseksi, ja siten naapureihin kohdistuvien hajuhaittojen minimoimiseksi. (YSL 7-8, 16–17, 52 §, NaapL 17–18 §, JäteL 13 §, VNA 1250/2014 5, 7 §)

- 9.4. Lanta on hyödynnettävä suunnitelmallisesti. Lannan levitykseen tulee olla riittävästi peltopinta-alaa, joka lasketaan eläinsuojan todellisen eläinmäärän perusteella. Hakemuksen mukaisella maksimieläinmäärällä (155 lypsylehmällä, 45 hieholla, 30 6–12 kk ja 30 alle 6 kk) peltoa tulee olla 141,48 ha. Tai lannan hyödyntämiseen muulla tavoin on oltava asianmukaiset kirjalliset sopimukset.

Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 m levyinen suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla.

Perustelut: Lannan levitykseen soveltuva peltopinta-ala lasketaan Valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ympäristöluvan käsittelyssä on käytetty samoja kertoimia kuin ilmoitushakemuksen käsittelyssä käytettäisiin. Hakijalla on käytettävissä riittävästi peltohehtaareja lannan levitykseen.

Valtioneuvoston antaman asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) mukaan talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille jätetään maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 metrin levyinen suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla. (YSL 6-8, 14–17, 52, 58 §, NaapL 17–18 §, JäteL 13 §, VNA 1250/2014 10 §)

- 9.5. Kemikaalien, rehujen ja jätteiden (lanta ja pilaantunut rehu mukaan lukien) varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on varastoitava tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla siten, että varastoinnista ei aiheudu valumia ympäristöön eikä karpäs- tai hajuhaittaa. Jos kuolleita eläimiä varastoidaan vähintään kolme vuorokautta, tulee varastointiin käytetyn tilan olla jäähdytetty tai sen lämpötilan on muutoin oltava riittävän matala, jotta raadot säilyvät pilaantumattomina.

Toiminnassa syntyvät sosiaalitilojen WC-vedet tulee johtaa jätevesienkäsittelyjärjestelmään ja tyhjennykset tulee tehdä Pohjanmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Perustelut: Määräyksellä estetään maaperän ja pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien, kuten torjunta- ja pesuaineiden varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon kunkin valmisteen käyttöturvallisuusohjeissa annetut määräykset. Eläinjätteen varastoinnista ei saa aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa eikä terveyshaittaa. (YSL 16–17, 52 §, JäteL 12–13, 72 §, NaapL 17 §, VNA 1250/2014 7 §, VNA 138/2019 7–8 §, Pohjanmaan jätehuoltomääräykset)

- 9.6. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on ympäristölupa jätteen käsittelyyn. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai niihin ei saa sekoittaa muuta jätettä tai ainetta siten, että siitä voi aiheutua haittaa terveydelle, ympäristölle tai öljyjätehuollon järjestämiselle. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa vaarallisen jätteen käsittelyyn. Jätteiden käsittelyssä on noudatettava voimassa olevia Pohjanmaan jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

Perustelut: Jätteen synnyn ehkäiseminen on jätelain keskeinen tavoite, minkä takia jätteet on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Jätteen haltijaa koskevat jätelain 8 §:n mukaiset yleiset velvollisuudet noudattaa lain etusijajärjestystä, jätelain 12 §:n mukaiset selvällövelvollisuudet sekä jätelain 13 §:n mukaiset jätehuollon huolehtimisvelvollisuudet. Valtioneuvoston jätteistä antaman asetuksen mukaan jätteet on koottava, pakattava ja merkittävä siten, että niille voidaan järjestää asianmukainen jätehuolto. Lämmityskattilassa poltettavaksi soveltuvat jätteet (käsittelemätön ja puhdas puujäte sekä sytykkeenä pieninä määrinä esim. paperi ja pahvi) voidaan polttaa. Muiden jätteiden polttaminen on kielletty. Poltettava puu ei saa sisältää halogenoituja orgaanisia yhdisteitä tai raskasmetalleja. Näitä yhdisteitä saattaa olla puunsuoja- tai pintakäsittelyssä puussa. (YSL 52, 58 §, JäteL 6, 8, 12–13, 15–17, 72 §, Pohjanmaan jätehuoltomääräykset)

- 9.7. Lannan käsittely- ja levitysajankohtaa sekä levityspellon sijaintia valittaessa tulee ottaa huomioon ympäristön viihtyisyystekijät ja naapureille aiheutuva hajuhaitta. Lanta on mullattava viipymättä sellaisilla eläinsuojan lähipeltojen lohkoilla, jotka rajoittuvat lähinaapureiden pihapiiriin.
- 9.8. Uuden eläinsuojan poistoilma on johdettava eläinsuojarakennuksen katolle sijoitettujen poistoilmahormien tai avoharjan kautta riittävän korkealle siten, että hajukaasut laimenevat tehokkaasti. Hajujen muodostuminen ja päästöt ilmaan on pidettävä mahdollisimman vähäisenä huolehtimalla eläinsuojan sisätilojen siisteydestä ja sisäilman viileydestä.
- 9.9. Toiminta eläinsuojassa ja sen ympäristössä tulee tapahtua siten, että toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta liikenne-, jäte-, haju- tai meluhaittaa naapureille ja ympäristölle.

Kaikkien lintujen pesinnän häirintä on kielletty. Tämä tulee ottaa huomioon äänitykkien ja muiden kovaäänisten pelotteiden kuten paukkupatruunoiden käytössä lintujen pesimäaikana. Äänitykkiä käytettäessä tulee selvittää luonnonsuojelulain mukaisen

poikkeusluvan tarve Varsinais-Suomen ELY-keskukselta ja meluilmoituksen tarve luvanvalvojalta.

Perustelut 9.7–9.9: Eläinsuojan toiminnassa hajua aiheutuu eläinsuojan ilmanvaihdosta sekä lannan käsittelystä. Eläinsuojasta aiheutuvia hajuhaittoja voidaan vähentää tehokkaasti ohjaamalla eläinsuojan poistoilma rakennuksen katolla olevien poistoilmahormien kautta. Yleisen siisteyden ylläpidolla voidaan ehkäistä haju- ja viihtyvyyshaittoja sekä ympäristön pilaantumisen vaaraa. Lannan käsittelyn ajankohtaa valitessa on mahdollista ottaa huomioon muun muassa tuulensuunta, jolla naapureille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää. Ammoniakin haihtumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi nitraattiasetuksen mukainen suositus on, että lanta muokataan peltoon neljän tunnin sisällä lannan levityksestä. Toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa eikä esimerkiksi hajusta, kaasusta, melusta ja pölystä syntyvää haittaa. Lintujen pesinnän ajoittumisessa on laji- ja aluekohtaisia eroja, mutta yleisesti lintujen pesintäajaksi voi arvioida huhti-heinäkuun (1.4.–31.7.). Kova ääni kantaa kauas ja voi vaikuttaa haitallisesti alueella pesivien lintujen pesintöihin ja aiheuttaa luonnonsuojelulain kieltämää pesimäaikaista häirintää. (YSL 49, 52 §; LsL 83 §, NaapL 3, 17 §).

- 9.10. Eläinten laiduntaminen on järjestettävä siten, ettei laidunnuksesta aiheudu pinta- tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Laidunnus ei myöskään saa vaarantaa laidunalueen maaperän tai kasvillisuuden kestävyyttä. Tilan suuren eläinmäärän vuoksi on varmistuttava, ettei eläinten kulkureitit vahingoita maaperän viljelyolosuhteita eikä kulkureiteille muodostu esimerkiksi lammikoitumista. Mikäli laidunalueelle on tarve sijoittaa ruokinta- tai juottopaikka, tulee sen sijoittamisessa noudattaa valtioneuvoston asetuksessa 1250/2014 eli ns. nitraattiasetuksessa esitettyjä suojaetäisyyksiä sekä muita rajoituksia. Ruokinta- tai juottopisteen paikkaa on vaihdeltava määräajoin merkittävän pistemäisen kuormituksen estämiseksi.

Perustelut: Laiduntamista koskeva määräys on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Laiduntaminen tulee toteuttaa niin, että se on maaperän ja kasvillisuuden kannalta kestävää eikä laidunnuksesta saa aiheutua vesien pilaantumisen vaaraa. (YSL 7, 16–17, 52 §; VNa 1250/2014 4, 7 §).

- 9.11. Hakijan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon.

Perustelut: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja sen takia seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. (YSL 6-8, 52 §, YSA 15 §)

- 9.12. Toiminnanharjoittajan tulee varautua riittävästi häiriötilanteisiin (esim. sähkökatkot, vedenjakelunhäiriöt ja biokaasulaitoksen toimintahäiriöt), jotka voivat aiheuttaa päästöjä ympäristöön. Häiriö- tai poikkeustilanteissa, joissa voi aiheutua merkittävää ympäristöhaittaa tai päästöjä maaperään, veteen tai ilmaan, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen estämiseksi. Häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä luvan valvojalle. Öljy- ja kemikaalivahingoista tulee aina ilmoittaa välittömästi myös pelastusviranomaiselle.

Perustelut: Toiminnassa on ennalta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteista on tarpeen viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Välittömiin torjuntatoimiin ryhtymisestä on annettu määräys, jotta poikkeustilanteesta aiheutuvat haitat jäisivät mahdollisimman pieniksi. (YSA 15a §; YSL 14-15, 123, 134 §).

- 9.13. Eläinsuojan rakenteiden tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet.

Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta:

- 1) eläinten määrä;
- 2) toiminnassa vuosittain muodostuva lannan kuutiometrimäärä eläinlajeittain ja lantatyypeittäin;
- 3) lannan toimituspaikat tai vastaanottajat ja lannan toimittamisen ajankohdat eläinlajeittain ja lantatyypeittäin;
- 4) uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset
- 5) uudet tai muuttuneet sopimukset lannanvarastointitiloista
- 6) tiedot eläinten kuljetuksista tilojen välillä, mikä voidaan toteuttaa osana eläimiä koskevaa muuta tiedonhallintajärjestelmää
- 7) ympäristöluvanvaraiseen laitokseen vuosittain toimitettavien ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä kappaleina tai tonneina ja toimitusten ajankohdat.
- 8) toiminnassa vuosittain syntyvät jätteet: jätelaji, jätteiden määrä ja toimituspaikat sekä käsittelymenetelmän kuvaus.

Seurantatiedot on säilytettävä viiden vuoden ajan ja pyydettyäessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilalla tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut: Määräykset tuotantoon liittyvien rakennusten ja rakenteiden tarkkailusta annetaan ympäristön pilaantumisen estämiseksi. Määräykset toiminnan seurannasta ja muutosten ilmoittamisesta ovat tarpeen toiminnan valvomiseksi. Raportointi tulee tehdä ensisijaisesti sähköisen järjestelmän kautta. Jätekirjanpidosta tulee löytyä jätelajikkeen nimi ja jättekoodi, jätteiden määrä (tonneina tai kiloina), jätteen vastaanottajan nimi, y-tunnus ja osoite ja käsittelymenetelmän R/D-koodi ja kuvaus kuten jätteen toimitus jäteasemalle. (YSL 8, 62, 94, 170 §, Jätel 12, 118–122 §, VNA 138/2019 9 §)

- 9.14. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta lopettamisesta tai toiminnan oleellisesta muuttumisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilalla tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava suunnitelmiseen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle etukäteen kirjallisesti. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi eläinmäärän muutokset, jaloittelualan perustaminen tai lannan käsittelyn muutokset.

Perustelut: Määräys on tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan mahdollistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksessa on määrätty jaloittelualueiden perustamisesta. Suunnitelmien toimitamisella etukäteen voidaan varmistaa, että asetuksen vaatimukset täyttyvät. Muutokset lannankäsittelyssä voivat vaikuttaa lannan varastointilavuuksien tarpeeseen tai tarvittavaan lannanlevitysalaan. Eläinmäärän muutos voi laukaista ympäristöluvan muutoksen tarpeen. (VNA 138/2019 9 §)

10. Ratkaisun perustelut

Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on hakemusta tarkasteltuaan vaihtanut eläinsuojan ilmoituksen käsittelyn ympäristölupakäsittelyksi ja on käsitellyt hakemusta ympäristönsuojelulain 29 a §:n mukaisena eläinsuojan ympäristölupana.

Kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa ja sen liitteissä sekä tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan päätöksen määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Kaustisen kunnan ympäristötarkastaja katsoo, että toiminnasta ei aiheudu toiminnan laatu, lupamääräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta täyttää jätelain vaatimukset.

Määräyksiä annettaessa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti otettu huomioon toiminnan luonne, toiminnan vaikutusalueen ominaisuudet, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimenpiteet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevat määräykset perustuvat parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan.

Tilalle rakennetaan eläinsuoja 131 lypsylehmälle. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2025–2026. Nuorkarjan kasvatus tulee tapahtumaan vanhassa olemassa olevassa navetassa. Pääasiallinen lannankäsittely on lietelanta kuorettumalla ja turvekatteella.

Rakennettava eläinsuoja sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle. Toiminnan sijoittamiselle suunnitellulle kiinteistölle ei ole kaavallisia esteitä. Suunniteltu eläinsuoja sijaitsee Kaustisen kunnan osayleiskaava-alueen (Kaustisen kunnanvaltuusto 26.1.2015) reuna-alueella olevalla MA- ja rantamerkinnällä olevalle alueelle. Kaavassa on merkinnät AM (maatilojen talouskeskusten alue), MA (maisemallisesti arvokas jokilaakson peltoalue) ja A (asuinpienalojen alue). AM ja MA merkinnöissä on lisäys, että maatalouteen liittyvä rakentaminen tulee sijoittaa lähelle AM-aluetta ja MA-alueella rakentaminen tulee sijoittaa siten, etteivät rakennukset sulje avoimia näkymiä. Eläinsuoja sijoittuu pienen mäen taakse, jolloin mäki on osittain näkymän ja rakennettavan eläinsuojan välillä. Eläinsuojan sijoittuminen MA-alueelle ei ole este rakentamiselle, kun tarkastellaan alueen muuta rakennuskantaa. MA-alue on myös reunimmainen MA-alue osayleiskaavassa ja aluetta tarkastellessa voidaan todeta, että MA-alueen maisemalliset arvot ovat kadonneet pitkän kaavoitusprosessin aikana.

Eläinsuoja ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sen läheisyydessä. Eläinsuojan alueella ei ole arvokkaita luonto- tai maisemakohteita. Lähellä ei ole luonnonsuojelualueita tai Natura-kohteita.

Ympäristölupamenettelyssä voidaan tarvittaessa käyttää ohjeellisena valtioneuvoston asetuksessa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) säädettyjä eläinsuojien ja lannan varastointitilojen vähimmäisetäisyyksiä. Haittoja ehkäistään kuitenkin lupamääräyksillä. Kyseisen kokoisen eläinsuojan tulisi sijaita asetuksen mukaan vähintään 350 metrin etäisyydellä asuinrakennuksista, mikä hakemuksen mukaisessa toiminnassa ei täyty lähimmän asuinkiinteistön, toisen hakijan vanhempien omistuksessa oleva rakennus, osalta. Uusi eläinsuoja sijaitsee noin 130 metrin päässä lähimmästä naapurikiinteistöstä, kiinteistö kuitenkin liittyy läheisesti hakijan tilaan hakijan vuokratessa tältä kiinteistöltä etälietesäilöt. Seuraavaksi lähin häiriintyvä kohde sijaitsee 150 metrin etäisyydellä eläinsuojasta. Muut lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat yli 200 metrin etäisyydellä. Lähin vapaa-ajan asunto (sauna) on hakijan omistuksessa.

Merkittävin eläinsuojasta ympäristöön kohdistuva haitta on haju. Uuden eläinsuojan poistoilman osalta on annettu määräys hajuhaittojen ehkäisemiseksi.

Eläinsuoja sijaitsee noin 70 metrin etäisyydellä Perhonjoesta. Perhonjoen ekologinen tila tyydyttävä. Toiminta ei vaaranna Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2022–2027 eikä Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan vesienhoidon toimenpideohjelma 2022–2027 asetettuja tavoitteita. Päätöksessä on huomioitu vesienhoitosuunnitelma ja toiminnan vaikutukset vesienhoidon kannalta. Huolehtimalla laidunalueiden rajaamisesta, lannan huolellisesta käsittelystä, rakenteiden vesitiiviydestä ja asianmukaisesta kunnosta voidaan estää haitallisten huuhtoutumien pääsy ympäristöön ja oien kautta vesistöihin. Noudattamalla ns. eläinsuoja-asetusta (138/2019) ja nitraattiasetusta (1250/2014) sekä tässä päätöksessä annettuja lannanlevitykseen sekä laidunalueisiin liittyviä määräyksiä, voidaan välttää merkittävät haitat vesistöille ja muulle ympäristölle.

Edellytykset ympäristölupahakemuksen hyväksymiselle ovat olemassa

11. Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnot on huomioitu soveltuvin osin asian käsittelyssä.

12. Ympäristölupapäätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava ympäristölupa tai tehtävä ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus (YSL 29, 87, 115 a §)

13. Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tätä ympäristölupapäätöstä ankarampia säännöksiä tai lupapäätöksestä poikkeavia säännöksiä päätöksen voimassaolosta, on asetusta noudatettava. (YSL 70 §)

14. Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeen (29.4.2025)

Tämä päätös on lainvoimainen 10.6.2025, jos päätökseen ei haeta muutosta.

15. Perustelu

Hallintosääntö

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014, muutos 1166/2018)

Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014, muutos 50/2019)

Jätelaki (JäteL 646/2011, muutos 714/2021)

Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL26/1920)

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa138/2019)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNa1250/2014)

Luonnonsuojelulaki (LSL 9/2023)

Lisäksi on otettu huomioon:

Kaustisen kunnan ympäristönsuojelumääräykset (2018)

Pohjanmaan jätelautakunta, jätehuoltomääräykset (2025)

Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja –ohjeet: MMM asetus tuettavaa rakentamista koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista (606/2023), jota täydentää ohjeistus Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto (MMM-RMO C4, 7.1.2001)

Ratkaisu on tehty vireilletulo ajankohtana voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

16. Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Koska hakemus on tullut vireille 14.3.2025, ympäristölupapäätöksen saajalta peritään eläinsuojan ympäristölupahakemuksen käsittelystä

1100 euroa

Kaustisen valtuuston 27.4.2020 § 8 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

17. Täytäntöönpano

Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Kaustisen kunnan verkkosivuilla www.kaustinen.fi.

17.1 Päätös

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan ympäristölupapäätös on toimitettava hakijalle ja niille, jotka ovat päätöstä erikseen pyytäneet sekä valvontaviranomaisille ja asiassa yleistä etua valvoville viranomaisille. Päätös toimitetaan seuraaville:

- Kaustinen Jouni ja Päivi
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue
- Etelä-Pohjanmaan ELY –keskus, Maaseutuelinkeinot-vastuualue
- Kaustisen kunnan ympäristölautakunta
- Kaustisen kunnan rakennusvalvontaviranomainen
- Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto
- Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos

17.2. Tieto päätöksestä

Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan päätöksen antamisesta on lisäksi ilmoitettava niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat sitä erikseen pyytäneet sekä niille, joille ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan annettu ilmoituksesta erikseen tieto. Tieto päätöksestä toimitetaan seuraaville:

- Ne, joille on annettu tieto hakemuksesta

18. Päätöksen antopäivä, julkaisupäivä ja päätöksen tiedoksisaantipäivä

Päätöksen antopäivä on 29.4.2025

Kuulutuksen julkaisupäivä on 22.4.2025

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta eli 30.4.2025.

19. Muutoksenhaku

Tähän päätökseen haetaan muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 10.6.2025.

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle osoitteeseen PL 204, 65101 VAASA. Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristölupapäätös annetaan Kaustisen kunnan ilmoitustauluille asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä (julkipano), jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

22.04.2025

Närhi Pia-Lena

Ympäristötarkastaja

Tämä päätös on järjestelmällekirjoitettu